

Late waarneming larven bruine kikker

In een hoek van mijn tuin te Vleuten heb ik een vijver van ongeveer 1 x 1,5 meter. Bruine kikkers die in de tuin en buurt rondscharrelen zetten begin april daar hun eiklompjes af. Als deze zijn uitgekomen ziet de vijver zwart van de kikkervisjes. Het vijvertje is natuurlijk veel te klein voor een paar duizend larven. En om de larven meer ruimte te geven heb ik een aantal larven overgeplaatst in enkele cementkuipen met waterplanten. Watersalamanders, die via overhangende grassen in de cementkuipen terecht komen, hebben zich rond gegeten aan de kikkerlarven. Ondanks dat bleven er genoeg

over om als gemetamorfoseerd kikkertje uit de cementkuipen te kruipen.

Op 13 september 2011, bij het opruimen van een ruig hoekje in de tuin, zag ik een aantal pas gemetamorfoseerde bruine kikkertjes wegspringen. Toen ik in de vijver keek, zaten er een paar larven met pootjes en staart op waterplanten, gereed om de komende dagen aan land te gaan. In een van de cementkuipen, die het grootste gedeelte van de dag in de schaduw staat, zwommen een redelijk aantal larven nog rond, of lagen in de zon op

Een aantal larven van de bruine kikker hadden witte vlekken in de staartzoom. De larven hadden er, voor zover ik kon waarnemen, geen last van en ontwikkelden zich verder normaal. Het hoort volgens mij niet bij het normale kleurenpatroon van de staartzoom. Het zag er ook niet uit als een schimmel, maar wellicht heb je daar een microscoop voor nodig. Weet iemand wat dit is? Graag mailen naar: gjkeizer000@ziggo.nl

Staartzoom met witte vlekken (Foto's: Gerard Keizer)

waterplanten. Toen ik wat beter keek, bleek dat er larven in alle stadia van ontwikkeling in de cementkuip voorkwamen. Van nog kleine onvolgroeide larven tot forse larven met voorpootjes. Verreweg de meeste larven hadden al kleine achterpootjes van zo'n 2 mm. De eitjes waar deze larven uit voortkomen, zijn dus begin april afgezet. En in september zijn het nog steeds larven! Ik heb geen idee wat de oorzaak is dat de larven zo langzaam zijn gegroeid. Ik denk dat het hoofdzakelijk met de temperatuur van het water te maken heeft en in mindere mate met het voedselaanbod in de cementbak.

Omdat het steeds kouder werd, verwachtte ik niet dat de larven snel genoeg zouden doorgroeien om nog voor de winter te metamorfoser. Mochten ze nog wel tijdig metamorfoser dan verwacht ik dat de ze te klein zijn om de winter te doorstaan. De cementkuip is niet in de grond ingegraven en zal bij een beetje vorst tot op de bodem bevroren. Kikkervisjes zullen dit niet overleven. Ik weet dat larven van groene kikkers in het water kunnen overwinteren, maar van bruine kikkers is het mij onbekend. Ik heb besloten om de natuur een handje te helpen en de larven in een aquarium in de garage onder te brengen om te zien wat er verder zou gaan gebeuren. De temperatuur in de garage is hoger dan buiten en een radiator houdt de garage vorstvrij. Daarnaast heb ik een bakje ingericht met tuinaarde, bladafval en wat boomschors dat als schuilplaats kan dienen, om eventueel gemetamorfoseerde kikkertjes in op te vangen. Vanaf dat moment kon ik de ontwikkeling van de larven volgen. De ontwikkeling verliep normaal en al snel zaten er een aantal gemetamorfoseerde kikkertjes tegen de ruiten van het aquarium te kruipen. Op 19 december zijn er ongeveer 50 larven gemetamorfoseerd en zwommen er nog een stuk of 5 larven rond. Hiervan waren zelfs nog een paar zonder

(Foto's: Gerard Keizer)

zichtbare achterpoten. Op 16 januari 2012 zijn de laatste twee larven uit het water gekropen. In totaal zijn er 59 larven gemetamorfoseerd. De kleine kikkertjes ontwikkelden zich verder goed en reageren alert als je de bak open doet.

Gerard Keizer